

Dia 1 Een gelovige oma

Heb jij een gelovige oma?

Mooi is dat.

Mooi als je van huis uit de Here God hebt leren kennen.

We komen hier in deze brief van Paulus aan zijn geliefd, geestelijk kind Timoteüs de moeder en de oma van Timoteüs tegen. Zijn oma heette Loïs, en zijn moeder heette Eunike. Allebei gelovige vrouwen.

Als je er mee opgegroeid bent, kun je soms jaloers zijn op mensen die later met het geloof in aanraking zijn gekomen, bv via de Alphacursus. Maar denk eraan, het heeft ook heel veel voordelen als je het van huis uit mee krijgt, als je er heel diep vertrouwd mee geraakt bent via je ouders, of via je grootouders.

Je leest trouwens dat ook Paulus zelf er blij mee is dat zijn ouders en voorouders God gediend hebben (vers 4).

Het kan je extra vertrouwen geven in de kracht van het evangelie als je merkt dat het geloof mensen die je echt meegemaakt hebt, zo veel steun heeft gegeven in hun leven. Mooi als je merkt dat het geloof niet alleen maar een theorie is, maar ook echt werkte in het leven van je ouders.

En andersom is het natuurlijk ook heel fijn als je zelf gelovig bent, dat je kinderen ook die weg inslaan. Dat gaat niet vanzelf, je kunt het geloof niet met de paplepel meegeven, het is en blijft een geschenk van God. Maar als je dan merkt dat het geloof bij je zoon of dochter echt wortel schiet en vrucht draagt, fantastisch.

Kennelijk had Eunike dat ook meegemaakt, de moeder van Timoteüs.

Ze had veel steun aan haar moeder. Misschien woonde die wel bij haar in.

Toen Paulus op een van zijn reizen waarop hij het goede nieuws van de dood en opstanding van Christus vertelde aan wie het maar horen wilde, toen Paulus op een gegeven moment ergens in Turkije deze mensen tegen kwam, trof hem hoe oprecht deze jonge jongen Timoteüs geloofde.

Via zijn moeder was hij opgegroeid met het Joodse geloof, je leest ook in deze brief in 3:15 dat hij van kindsbeen vertrouwd was met de heilige geschriften, wat wij nu het Oude Testament noemen. En kennelijk hoorde de familie op een gegeven moment over de Messias, Jezus, de langverwachte verlosser, die de vervulling is van alle beloften in het Oude Testament, en zo werden ze Messiasbelijdende Joden, christenen. Oma Loïs, moeder Eunike, Timoteüs.

Paulus zegt: ik denk vaak aan het oprechte geloof van je oma, en van je moeder, en – daarvan ben ik overtuigd- nu ook van jezelf. Nee, het is geen erfgoed, het gaat niet vanzelf, en het zit nooit vanzelf goed met je omdat je ouders ook gelovig zijn, het geloof moet iets van jou persoonlijk worden. Maar als dat dan gebeurt, zoals bij Timoteüs, prachtig.

Dia 2 Maar zo gaat het niet altijd.

Zeker niet als je ouders een gemengde relatie hebben. Dat was bij Timoteüs ook zo.

We lazen in Handelingen 16 dat Timoteüs die als joodse jongen is opgegroeid, een niet- Joodse Griekse vader had. Dus anders dan ze vanuit de synagoge had meegekregen, had Eunike ervoor gekozen om te trouwen met een jongen van buiten de kerk, of liever gezegd van buiten de synagoge. Tja, hoe gaan de dingen. Misschien was ze hopeloos verliefd, misschien was ze zelf niet zo bezig met het geloof, misschien was ze onverwacht zwanger geraakt. Hoe dan ook, met haar niet-Joodse man kreeg ze een kind, Timoteüs. En Timoteüs werd niet besneden. Kennelijk vond zijn vader dat nergens voor nodig, je kunt ook zonder dat geloof wel gelukkig worden. hij moet later zelf maar kiezen...

En zo stond Eunike er in de geloofsopvoeding alleen voor, zoals zoveel vrouwen er alleen voor staan, ook vandaag.

En dat is best spannend. En moeilijk.

Je begint er als je jong bent vaak onbekommerd aan maar als je dan kinderen krijgt, dan blijkt het toch lastiger dan je denkt. Jij gelooft wel, hij niet.

Maar goed, je bent wel getrouwd en je houdt van elkaar en je moet het zien te rooien met zijn beiden.

Ook in onze kerk hebben we niet alleen maar standaardgezinnen waarin beide ouders meelevende christenen zijn. velen van ons hebben een zogeheten gemengde relaties. We kennen daarnaast tientallen gescheiden mensen, mannen en vrouwen, die er in de opvoeding alleen voor staan.

We kennen alleenstaande moeders. In je ideaalplaatje is het misschien allemaal erg overzichtelijk, maar in het echt gaat het vaak wat anders.

Vast en zeker heeft Eunike ook de hoop gehad dat haar man haar geloof zou gaan delen.

Maar als Paulus terug blikt op de achtergrond van Timoteüs dan mist zijn vader pijnlijk. Je krijgt de indruk door de verleden tijd dat zijn moeder en oma (en misschien ook wel zijn vader) niet meer leefden, maar kennelijk kon Paulus helaas niet met dankbaarheid terug kijken op het geloof van de vader van Timoteüs. Hij zwijgt erover.

Misschien ken jij dat ook wel. Dat je partner niet gelooft, dat je ouders niet gelovig zijn, hoe graag je ze dat ook gunt. Maar ja, je kunt het niet dwingen. En dat is best pijnlijk en liever praat je daar dan maar niet over.

En andersom gebeurt het ook steeds meer dat kinderen niet gelovig zijn. En echt niet alleen als een van de ouders zelf ook niet gelovig was. Ook als beide ouders enthousiaste en oprechte christenen zijn, kunnen kinderen andere keuzes maken. En fijn als de verhoudingen goed blijven, maar het is wel een pijnlijk plekje.

In deze brief van Paulus aan Timoteüs komt dat besef ook telkens om de hoek kijken, dat je hier rekening mee moet houden. In 1:15 lees je dat Paulus zegt: zoals je weet heeft iedereen zich in Asia van mij afgekeerd, ook Fygelus en Hermogenes. Dat waren kennelijk bekende namen van bekende medewerkers van Paulus, christenen, die het er toch bij hebben laten zitten. In 4:10 lees je dat Paulus erover klaagt dat Demas hem in de steek heeft gelaten, omdat de liefde voor deze wereld de boventoon bij hem ging voeren. Je leest in 4:3 dat de tijd gaat komen dat mensen de heilzame leer niet meer verdragen en leraars zoeken die hen meer naar de mond praten. Ja, zo ging het en zo gaat het.

Als je ermee opgevoed wordt is dat geen garantie dat je zelf ook het geloof bewaart.

En als je later zelf tot geloof komt, heb je niet altijd de inbedding van een christelijk huwelijk of een christelijke familie om je heen.

Dia 3 Geestelijke vaders

Maar wat mooi dat je dan naast die familiebanden in de kerk ook een diepe geestelijke band kunt krijgen met mensen die niet eens familie zijn.

Dat overkwam Paulus en Timoteüs ook. Timoteüs is als een geestelijke zoon voor Paulus geworden. Timoteüs is met Paulus aan het werk gegaan, de wereld rondgetrokken en dat heeft een fantastische band gecreëerd tussen die beiden. Paulus was zelf niet getrouwd, hij zal dan ook wel geen kinderen gehad hebben, en wie weet was het juist daarom voor hem zo iets moois om voor Timoteüs een geestelijke vader te mogen worden.

Niet iedereen is getrouwd, niet iedereen krijgt kinderen. In de kerk doen we soms alsof dat wel zo is, alsof het allemaal huisje boompje kindje is voor iedereen, maar dat is natuurlijk onzin. We hebben heel veel singles in de kerk.

En wat kan het geweldig zijn als je dan toch 'n bijzondere verbinding vindt met anderen. Ja natuurlijk, we zijn allemaal broers en zussen in de Heer. Maar tussen Paulus en Timoteüs is natuurlijk meer aan de orde dan de gewone christelijke verbondenheid, dit is heel persoonlijk. Paulus herinnert zich de tranen in de ogen van Timoteüs toen ze de laatste keer noodgedwongen afscheid moesten nemen.

Het zal voor Timoteüs misschien wel juist omdat hij geen gelovige vader heeft gehad, erg mooi zijn geweest dat hij in Paulus een geestelijke vader kreeg, die hem – timide als hij zelf was – kon bevestigen in zijn geloof. Die hem bemoedigde als hij zelf wat bangelijk was. Die hem erdoorheen praatte.

Mooi als je zelf ook iets dergelijks mee mag maken. Heel bijzonder, om zo samen te werken. Bij FM willen we daar ook meer op aan werken dat jongeren een soort van mentor krijgen, die niet alleen een paar uur per jaar een groep leidt, maar bij wie je ook terecht kunt. Sommigen in onze kerk hebben ook zelf bewust naar een soort van mental coach gezocht om gestimuleerd te worden in hun eigen omgang met God.

Ja, vader zoon en moeder dochter relaties zijn tijdelijk, beperkt tot dit leven en duren hoogstens een jaar of 60, en dan is het einde verhaal. Maar dit soort Paulus - Timoteüs verbindingen hebben eeuwigheidswaarde.

Dia 4, God is getrouw...

Ik heb me afgevraagd waarom Paulus zich hier uitlaat over die verbinding tussen hem en Timoteüs en ook tussen Timoteüs en zijn moeder en zijn oma. Dat heeft vast te maken met dat deze brief een soort van geestelijk testament is. Het is een afscheidsbrief van Paulus, die zijn einde voelt naderen. 4:6: het moment waarop ik heenga nadert.

Paulus zegt in 4:7: ik heb de goede strijd gestreden, de wedloop volbracht en het geloof behouden.

Hij is er mee bezig hoe het nu verder moet met het werk van God waar hij zich voor ingezet heeft.

Hij bindt Timoteüs op het hart dicht bij de heilige schrift te blijven, die al eeuwen zijn werk deed, die van jongs af aan in het leven van zijn geestelijke zoon gewerkt heeft en die tot aan de komst van Christus zijn werk zal blijven doen.

Hij ziet zijn zoon in de lijn van de vorige en toekomstige generaties.

Lees nog maar eens hoofdstuk 2:2: "Timoteüs, jij hebt in aanwezigheid van velen van mij het evangelie gehoord. Jij moet dit doorgeven aan betrouwbare mensen. En die mensen moeten weer geschikt zijn om het aan anderen te onderwijzen." Zie je ketting van de overdracht?

Zie je hoe hij er mee bezig is dat het werk van God doorgaat ook als hij zelf de fakkel heeft overgedragen?

Daarom kijkt hij zo dankbaar terug op de oma en moeder van Timoteüs.

Hij ziet daarin de trouw van God, die vroeger werkte (ook bij een Timoteüs met een niet-gelovige vader). God voert zijn plan uit. Dat zal hij ook doen als Paulus er straks zelf niet meer bij is.

Zie je trouwens ook hoe die voortgang van Gods werk, zijn trouw, niet alleen maar via de opvoeding loopt, maar evengoed via het werk van zendelingen en evangelisten zoals Timoteüs. Je leest niks over kinderen van Timoteüs, maar je leest wel over zijn werk als evangelist, binnen en buiten de bestaande kerk.

In de opleiding die ik zelf gehad had aan de Theologische Universiteit in Kampen speelde 2 Tim 2:2 een belangrijke rol: ik kreeg het evangelie onderwezen op school met de opdracht het zelf door te geven in de gemeente, en een nieuwe generatie erop voor te bereiden ook weer anderen te kunnen instrueren en te vormen tot volgelingen van Christus. Zo gaat het evangelie de eeuwen door.

Ik zou het trouwens erg mooi vinden als er vanuit onze gemeente ook weer nieuwe jongeren of volwassenen de studie in Kampen zouden willen oppakken.

Ik ken deze tekst ook van een Iraanse zendingsorganisatie, die doelend op 2 Tim 2: 2 heet two two two, en die prachtig werk doet onder moslims in Iran en wereldwijd en die ook zeer gezegend wordt met vrucht op hun werk.

Het evangelie moet verder, de wereld door, de tijd door, tot aan de komst van Christus.

Wij hebben onze plek daarin en het geheel staat onder regie van de trouw van God die zijn gang gaat door de eeuwen heen met zijn kerk.

Dia 5 Onvergankelijk leven

Als je nagaat dat dit voor Paulus een testament is, deze brief, snap je ook waarom hij de inhoud van het evangelie omschrijft in 1:10 op deze manier: “Onze redder is verschenen, die de dood heeft vernietigd en *onvergankelijk* leven heeft doen oplichten door het evangelie.”

We beseffen in deze dienst hoe de generaties elkaar afwisselen. We denken aan oma die is overleden, aan moeder, aan een broer, een zuster in de Heer.

Onherroepelijk ligt het achter ons, een periode is afgesloten.

Maar wat fantastisch als je van je moeder en van je oma en van je broer en van je vrouw mag weten dat ze geloofden in het evangelie van het *onvergankelijke* leven.

Nee, dit leven is niet *onvergankelijk*. We hebben ze begraven. Ze liggen in de koude grond. Je kunt 55 of 56 jaar worden, 83 of zelfs 95 of 97 jaar oud. Maar dit leven is *vergankelijk*, er is een eind aan gekomen.

Maar geloof geeft je deel aan *onvergankelijk* leven. We herdenken doden die leven, leven met God en die we weer ontmoeten mogen als we zelf de strijd hebben gestreden en het geloof mogen behouden.

We hebben bij het graf gestaan en ze daar in achtergelaten. Maar boven het graf schijnt de zon van het eeuwig *onvergankelijke* leven.

Van de eerste Adam krijgen we ons tijdelijke leven én de dood, maar van de tweede Adam krijgen we het *onvergankelijke* leven, juist omdat Christus ons *vergankelijke* leven heeft gedeeld en tot in de dood een is geworden met ons.

Als wij zo een kaarsje opsteken, dan ontsteken we die aan de paaskaars, herinnering aan de opstanding van Christus, het leven, het licht dat niet dooft.

Dia 6 Doorgeven

We denken met dankbaarheid aan onze geliefden terug. We hebben veel van hen gekregen. Liefde, zorg, aandacht, ideeën, inspiratie, dankbare herinneringen.

Ja, ook pijnlijke herinneringen, vast. Want ouders geven niet alleen mooie dingen door, maar ook lelijke.

Maar wat mooi als je met hen het geloof in het *onvergankelijke* leven hebt mogen delen.

Mooi als je de trouw van God, “zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid”, wat mooi als je die trouw van God hebt leren kennen in je eigen leven.

En geef het dan ook op jouw beurt weer door aan elkaar, in jouw gezin, aan elkaar in de gemeente. Wij hebben daarin allemaal onze plek, als ouders, als gelovige oma, als partner van een niet gelovige man of vrouw, als jeugdleiders, als pastorale bezoekers, als kringcoördinator, gewoon als gemeentelid, op je plekje in de samenleving.

Misschien geloven je kinderen niet meer. Blijf voor ze bidden en vertrouw ze toe aan de trouw van God. Bid voor je kleinkinderen, juist als je eigen kinderen niet meer geloven. Ik kom het tegen dat jonge mensen tot geloof komen die er van huis uit niks mee hebben maar die wel een oma hebben met wie ze vroeger nog wel eens naar de kerk gingen, of een opa die voor hen bleef bidden, jaren lang.

Maar bid niet alleen voor je eigen vlees en bloed alsof God alleen maar in de lijn van de geslachten zou werken, bid ook voor je burens en de mensen bij je in de klas en zoek kansen om mensen van buiten de gemeente in aanraking te brengen met het goede nieuws van het *onvergankelijke* leven door de opstanding van Christus.

Want of je nou een gelovige oma had of niet, of je collega nu gelooft of niet, God is trouw, zijn plannen falen niet. God gaat zijn gang, door de eeuwen heen.

Eer zij de heerlijkheid Gods
Vader, Zoon en Heilige Geest
Zo was het in den beginne,
zo zij het thans en voor immer;
tot in de eeuwen der eeuwen. Amen.

LvK 397

De mensen van voorbij
zij blijven met ons leven.
De mensen van voorbij
ze zijn met ons verweven
in liefde, in verhalen,
die wij zo graag herhalen,
in bloemengeuren, in een lied
dat opklinkt uit verdriet.

De mensen van voorbij
zij worden niet vergeten.
De mensen van voorbij
zijn in een ander weten.
Bij God mogen ze wonen,
daar waar geen pijn kan komen.
De mensen van voorbij
zijn in het licht, zijn vrij.